

Tjänsteställe
Skolförvaltningen

Datum
2014-02-02

Ärendenr

Handläggare
Tomas Olsson, Skolförvaltningen, grundskolechef
Daniela Johansson, Skolförvaltningen, utvecklingsstrateg
Harriet Sjögren, Skolförvaltningen, kulturansvarig
Joakim Lindblad, Kultur- och ungdomsförvaltningen,
kulturstrateg

Handlingsplan 2014-15 för hur kulturens roll ska stärkas i skolan i Falu Kommun

Inledning

Falun är administrativt och kulturellt centrum för Dalarna med länsstyrelse, landstingskansli, länslasarett, länsbibliotek, länsmuseum, länsteater och länsmusikstiftelse. En del av Falun är förklarad som världsarv, vilket är en ovärderlig tillgång för både skolan i Falu Kommun och kulturlivets parter. I Falu kommun bor ca 56 000 invånare. Runt stadskärnan finns mindre tätorter och glesbygd. Kommunal service och goda allmänna kommunikationer ingår i kommunens uttalade strategi för att hela kommunen ska leva.

Handlingsplanen för kultur i skolan är lika delar en vision och ett levande strategidokument, men bygger på en tilltro till alla elevers förmåga, samt att kulturaktiviteter bidrar till lärande och ökad måluppfyllelse.

Arbetet med en handlingsplan för kultur i skolan i Falu Kommun och ansökan till Kulturrådet har tagits fram av en arbetsgrupp. Handlingsplanen revideras från år till år. Arbetsgruppen består av grundskolechef, utvecklingsstrateg och kultursamordnare på Skolförvaltningen, samt kulturchef, chefer för bibliotek- och kultursektionen, kulturskolechef och kulturstrateg på Kultur och ungdomsförvaltningen. Handlingsplanen är kommunicerad och reviderad i dialog med skolans kulturombud.

Sedan 2011 finns en samverkan mellan skolan i Falu Kommun, Kultur- och ungdomsförvaltningen och kulturlivets parter, som syftar till att långsiktigt integrera kultur och konstnärliga uttryck i lärandet i Falu Kommun.

Vi strävar under 2014-15 efter att fördjupa samarbetet:

- Ett prioriterat utvecklingsområde med Skapande skolan är att tydliggöra kopplingen till läro- och kursplaner i samtliga planerade kulturverksamheter.
- Arbetsgruppen med representanter från Skolförvaltningen och Kultur- och ungdomsförvaltningen ska träffas regelbundet för att utvärdera, revidera och vidareutveckla samarbetet kring kultur och konstnärliga uttryck i skolan.
- Olika referensgrupper ska mötas kontinuerligt, med representanter från olika kulturyrtingar och från skolan, för att diskutera *varför* och *hur* kultur kan integreras i undervisningen.
- Vi ska vidareutveckla arbetet med förankring i skolans rektors- och ledningsgrupp i syfte att bl.a. skapa förutsättningar för rektorernas implementeringsarbete med kultur, konstnärliga uttryck och Skapande skola.
- I arbetet med handlingsplan och ansökningsprocess till Kulturrådet ska vi ha ett nära samarbete mellan skolan och kulturen, vilket ska generera en handlingsplan som är ett levande strategidokument.
- Vi ska arbeta för kvalitativa informationskanaler och fysiska mötesplatser med både skolans pedagoger och kulturlivets parter för att sprida information, goda exempel, samt för att knyta varandra närmare.

- Som under tidigare Skapande skola satsningar har vi för avsikt ”växla upp” med kommunala resurser, dels med gratis kulturpedagogisk verksamhet, fortbildning och kulturella inköp, dels med att koppla på befintliga resurser inom Skolförvaltningen i form av teknik och andra medel i syfte att ge projekten en bredare verkningsgrad och relevans för samtliga inblandade
- Vår målsättning är mer kultur i skolan för alla elever i Falu Kommun.

Syftet med handlingsplan 2014-15 är att långsiktigt bidra till en ökad måluppfyllelse för barn och elever i grundskolan i Falu Kommun, genom att skapa ett positivt samspel mellan skolan i Falu Kommun och kulturlivets parter i avsikt att ge barn och elever olika kulturupplevelser och möjligheter till eget skapande, samt att utveckla kreativa lärandeprocesser i undervisningen.

Kopplingar till övergripande dokument och andra skrivningar om kulturens roll i skolan

Av det som styr innehållet i undervisningen och samarbetet mellan skolan i Falu Kommun och kulturlivets parter väljer vi att särskilt betona följande:

- All verksamhet i grundskolan i Falu Kommun utgår från läroplanerna och skollagen. Lektioner såväl som andra skolaktiviteter planeras och genomförs utifrån de mål som finns i läroplanen samt utifrån mål i kommunala styrdokument.
- Utgångspunkt och mål för alla kulturaktiviteter i skolan i Falu Kommun tas i läroplanen, skollagen, FN:s konvention om barns rättigheter, de nationella kulturpolitiska målen, Kulturrådets övergripande verksamhetsmål, samt program för Falu Kommun kopplade till hållbar utveckling: miljöprogrammet, folkhälsoprogrammet och tillväxtprogrammet.
- I skolans uppdrag (Lgr 11) ingår att elever ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få prova att utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.
- Skolan ansvarar enligt Lgr 11 för att eleven efter genomgången grundskola kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud.
- I Falu Kommuns Kultur och fritidspolitiska program, antaget 2008 i kommunfullmäktige, står att senast 2020 ska skolan i Falun ha tydliga kulturgarantier för kulturupplevelser och kulturpedagogisk verksamhet för alla barn, samt fortbildning inom kulturområdet. Ansvariga för framtagandet av tydliga kulturgarantier är Kultur- och ungdomsnämnden och Skolnämnden i Falu Kommun (se mer nedan).
- En satsning på en ny kulturskola ("Kulturrum") är nu tagen i KS (2013). Ärendet kommer från det fritidspolitiska programmet (2008). Kulturskolan är tänkt att vara den naturliga mötesplatsen/spindelns i nätet för barn- och ungdomskultur i Falun. Förmodligen finns den nya Kulturskolan "fysiskt" fr.o.m. 2015. Ett av målen är att fler unga ska nås av kultur. Ett annat är att samordna sex olika kommunala verksamheter: Dans- och Musikskolan, Gruvbäcken Kulturcentrum, Konstgrafiska Verkstaden, Falu Naturskola och Arenan. Parallellt med framtagandet av kulturskolans organisation arbetar Kultur- och ungdomsnämnden och Skolnämnden med att definiera kulturgarantin enligt följande:
 1. Att tydliggöra att kultur ligger inom ramen för skolans utbildningspolitiska uppdrag och att presentera "en lägstanivå" vad gäller kulturaktiviteter och eget skapande för elever i Falu Kommun.
 2. Att kunna erbjuda olika kulturyttringar som en integrerad del av undervisningen, samt fortbildning av skolans pedagoger.
 3. Att kunna erbjuda möjlighet till fördjupning hos elever och lärare som är intresserade.

- I ledningsdeklaration för Falu Kommuns grund- och särskolor ”En meningsfull skola som berikar alla – varje dag” (2012), är visionen ”att samhällets mångfald och varje elevs erfarenhet utgör en tillgång som berikar alla. Genom denna tillgång bidrar vi till att skapa ett tolerant, öppet och demokratiskt samhälle”. I dokumentet betonas att en av de viktigaste faktorerna för elevernas resultat är hur undervisningen bedrivs. En viktig processnyckel i det strategiska arbetet är att jämställandet av olika vägar till lärande öppnar för fler möjligheter för elever och lärare att utforma skolarbetet, då det stimulerar både lärare och elever till nya sätt att tänka, utveckla, producera och att lära.
- Till handlingsplan för Skapande skola ska också infogas skollagens stadgar om elevinflytande. Vi avser att kontinuerligt verka för att barn och elever i Falu Kommun ska stimuleras att aktivt ta del av alla frågor som berör dem. Skolan i Falu Kommun har genomfört utbildningar för elevråd, vilka många gånger är länken mellan kulturombud och kulturlivets parter. Vi avser att bidra med fortsatta satsningar på ungdomsdemokrati, vilket innebär förstärkta möjligheter att delta i ungdomsdemokratiska forum, som elevråd och ungdomsråd.

Bakgrund – kort om åren som har gått sedan 2011-2012

I princip samtliga skolor, klasser och elever har varit involverade i Falu Kommuns Skapande skola satsningar sedan läsåret 2011-2012. Grundskolechefen har betonat att Skapande skola är ett prioriterat område och därmed obligatoriskt. Årets Skapande skola verksamheter rullar nu på för fullt.

Aktiviteterna är som under tidigare år spridda över olika kulturinriktningar. Pedagoger, elever och kulturarbetare inspireras och lär av varandra, vilket möjliggör att kulturen blir en del av en ordinarie verksamhet i skolan. Av många reflektioner väljer vi lyfta fram nedanstående:

Vi har märkt ett ökat intresse från kulturlivet (t.ex. länsinstitutioner, centrumbildningar för olika kulturyrtringar och fria aktörer m.fl.), att verka i och förstå skolans uppdrag. Dalateatern kommer t.ex. att ha temadagar om pedagogik och skola under VT 2014, där representanter från Skol- och Kultur- och ungdomsförvaltningen i Falu Kommun är inbjudna för att berätta om goda exempel. Dalarnas Museum, Stiftelsen Stora Kopparberget, Film i Dalarna m.fl. har fortlöpande kontakter med oss ang. vår handlingsplan och om relevanta förslag på kulturaktiviteter kopplade till kurs- och läroplaner. Skolförvaltningen har å sin sida bjudit in till ett par träffar under 2013-14 för att kulturlivet och dess parter bättre ska förstå skolans uppdrag i Falu Kommun.

Vi har noterat en ökad acceptans och önskan från skolans rektorer och pedagoger att använda kultur som en naturlig del i den vardagliga undervisningen, integrerat i de ordinarie ämnena. Kompetens- och fortbildning inom kultur- och kulturpedagogik efterfrågas allt mer av både förskolans- och skolans pedagoger. Vi avser att via ett antal föreläsningar och workshops under 2014 att arbeta än mer för att öka förståelsen hos skolledare, rektorer och pedagoger om hur kultur och konstnärliga processer kan understödja skolans uppdrag i samtliga ämnen.

Utan att överdriva har samtliga involverade förstått hur väsentligt det är att kopplingen till läro- och kursplaner framgår i alla kulturaktiviteter, samt hur viktigt det är med information och förberedelser hos samtliga inblandade för att de kulturella och konstnärliga uttrycken ska integreras i skolans ordinarie verksamheter.

Vi upplever att lärare, kulturombud, rektorer och skolans ledningsgrupp över tid har fått en djupare kunskap om vad Skapande skola är när man nu inom ramen för de olika projekten möter kultur som en naturlig del av undervingen och som en utmärkt verktyg för ökad måluppfyllelse. Vi måste dock hela tiden vara noggranna med att informera och entusiasmera. Det byts också ut lärare, rektorer, kulturombud och elever från år till år.

Utvärderingar från tidigare Skapande skola satsningar visar ett elevers och pedagogers reaktioner på verksamheterna överlag har varit mycket positiva. Vi strävar dock kontinuerligt efter att dra lärdomar så att verksamheterna blir än mer meningsfulla och relevanta. Vi har upptäckt att dialogen med eleverna ute på skolorna (i klassrum och i elevråd), förmodligen är den bästa vägen att få kunskap om vad eleverna själva vill göra inom ram för Skapande skola.

I ett par Skapande skola projekt har vi anlitat någon av Kultur- och Ungdomsförvaltningens kulturpedagoger, då de har varit mest lämpade för uppgiften. Till minst likvärdig omfattning har alltid ytterligare kulturpedagoger anställts i Falu Kommun. Detta tillvägagångssätt har i slutändan genererat i än mer kultur inom både skola och fritid.

Vi samverkar i flera Skapande skola projekt med Länsinstitutioner och andra aktörer av mer institutionell karaktär (t.ex. inom kulturarv och museipedagogik), då dessa är ofta är mest relevanta för uppgiften. En utmaning för oss är att hela tiden hitta nya aktörer inom dylika sektorer att samverka med, samt att få institutionerna att anställa personal och resurser till en likvärdig omfattning som vi anlitar dem. Positivt är att vi nu delvis har fått institutionerna att öppna upp sina arenor och lokaler för Skapande skola och att låta ”nya kulturaktörer” verka inom dessa. Här finns dock en hel del kvar att göra.

På frågan om Skapande skola har genererat i mer professionell kultur i skolan än tidigare är svaret entydigt ja. Vi tror att en av anledningarna är att Skapande skola i Falu kommun både i teorin och praktiken är obligatoriskt. Men det finns fortfarande mycket kvar att utveckla. Kvantitet är inte alltid det samma som kvalitet. Vi måste arbeta än mer på att nå ut med information så att alla inblandade verkligen kan svara på när, var, hur och varför. En annan utmaning är att få så många pedagoger och rektorer som möjligt att vilja arbeta med konst och kulturella uttryck ämnesintegrerat, samt att hitta bra kvalitativa mötesplatser där kulturen och skolan möts och verkligen inspirerar varandra. Det är vårt största utvecklingsområde under 2014-15. Vi är dock positiva då både skolans ledning och pedagoger nu förmodligen är mogna att ta ytterligare ett steg i samverkan skola/kultur.

Samtliga inblandade i utformningen av Skapande skola i Falu Kommun har som målsättning att skapa förutsättningar att inplanerade aktiviteter ska ha en bred verkningsgrad. Barn och elever i Falu Kommun ska få:

1. Se och uppleva professionella konstnärer. Arbetsförmedlingens definition av vad en professionell kulturaktör råder.
2. Möta professionella kulturpedagoger och beredas möjlighet till eget skapande.
3. Aktiviteterna ska förenas med skolans övriga arbete. Elever och lärare i skolan ska ges stöd i det fortsatta arbetet. Målsättningen med Skapande skola projekten i Falu Kommun är att eleverna ska få uppleva helheter, samband och kopplingar till den egna verkligheten.

Skapande skola läsåret 2014 - 15

Läsåret 2014-2015 beräknas det att gå 5 585 elever från f-klass till åk 9 (inkl. grundsärskolan) i skolan i Falu Kommun.

Sedan 2011 är det fjärde året vi söker medel från Kulturrådet/Skapande skola. Vi önskar fortsättningsvis att arbeta med projektinriktningar i varje årskurs, men att stuva om mellan årskurserna och byta ut flera kulturaktörer. Vissa kulturaktörer önskar vi dock fortsättningsvis att samverka med inom ram för Skapande skola, t.ex. Dalateatern vilket är en av Sveriges mest välrenommerade institutioner för barn- och ungdomsteater. Andra parter, som Dalarnas Museum och Stiftelsen Stora Kopparberget, önskar vi som tidigare år att samverka med, men med nya verksamheter och aktörer. Som under tidigare år avser vi att ”växla upp” Falu Kommuns Skapande skola satsning med kommunala resurser i vissa årskurser. Estimerad budget och sökt bidrag från Kulturrådet varierar något mellan årskurserna men ligger dock i snitt på ca 250 kr/elev. Fortbildning av lärare och pedagoger i syfte att fördjupa samverkan skola/kultur, bekostar vi detta med kommunala medel.

Valet av ”nya projektinriktningar” återspeglas av de samtal vi har haft med elever på klass-, elev-, och kulturråd, samt av information som vi har fått av skolornas kulturombud. Vår plan är att under 2014-15 arbeta med en hel del nya konstformer och aktörer. Särskilt roligt är att ett par nya projektidéer kommer direkt från eleverna (ÅK 5, 7 och 9).

För att vara än mer relevanta för skolans pedagoger och elever avser vi att inom ram för Skapande skola läsåret 2014-15, förutom tydliga kopplingar till läro- och kursplaner, bidra med kultur och konstnärliga uttryck i relation Falu Kommuns lokala utvecklingsområden i respektive årskurs och/eller ålderskategori.

Ett övergripande tema för hela satsningen är **kommunikation, motivation och omvärld**.

Varje projektinriktning representeras av en konstform, där elever via olika aktiviteter ska få möta kultur som upplevelse, kultur som uttrycksmedel och kultur som pedagogiskt verktyg.

Valet av projektinriktningar med tillhörande aktiviteter ska efter genomförandet av Skapande skola som under tidigare år utvärderas tillsammans med eleverna. Vår målsättning är att elever i Falu Kommun över tid ska få möjlighet att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta kunskaper, erfarenheter genom olika konstnärliga uttrycksmedel.

Projektinriktningar Skapande skola – läsåret 2014-2015

- Förskoleklass: dans/rörelse/flashmob
- Åk 1: berättande/eget skapande/litteratur/författarbesök
- Åk 2: slöjdmatte/traditionell slöjd/eget skapande/dekoration/utställning
- Åk 3: kulturarv/falu rödfärg/eget skapande/installation
- Åk 4: konst/bild/kommunikation/utställning
- Åk 5: litteratur/berättande/kreativt skrivande m analoga & digitala medier
- Åk 6: musik/folkmusik/egna låtar
- Åk 7: film/filminspelning och redigering med digitala hjälpmedel
- Åk 8: drama/teater/kommunikation
- Åk 9: musik/låtskrivande/musikinspelning med digitala hjälpmedel
- Grundsärskolan: konst/bild/musik/drama

Befintliga verksamheter – insatser som görs idag för att på olika sätt stärka kulturens roll i lärandet i Falu Kommun

- OBS nytt fr.o.m. 2014: gratis fortbildningssatsning från Kultur- och ungdomsförvaltningen till Skolförvaltningens pedagoger i konst/bild och drama/teater.
- OBS nytt fr.o.m. 2014: gratis skolbio och ökade resurser till programverksamhet från Kultur- och ungdomsförvaltningen till Skolförvaltningen, totalt 50 000 kr.
- Skolförvaltningen i Falun skjuter årligen till 200 000 kr till en *basverksamhet* vad gäller inköp av kulturprogram och kulturpedagoger. Pengarna är en plattform för det av kommunalfullmäktige antagna fritidspolitiska programmet (2008), dvs. att skolan i Falu Kommun ska ha tydliga kulturgarantier för kulturupplevelser och kulturpedagogisk verksamhet för alla barn, samt fortbildning inom kulturområdet. Arbetsgruppen disponerar och fördelar pengarna i dialog med kulturombud och referensgrupper. Övergripande målsättning är att nå så många elever som möjligt i berörd ålderskategori med de olika erbjudandena. Under 2013-2014 har pengarna i stort gått till prioriterade kultursatsningar mot förskolan, grundsärskolan samt förstärkning av Skapande skola och andra kultur i skolan projekt. Som exempel kan nämnas en interaktiv teaterföreställning till förskolans alla fem-åringar. Förstärkning av skapande skola åk 8 (foto), då detta projekt kostar långt över 250 kr/elev. Riktade kultursatsningar mot vissa skolor som t.ex. "Kulturprojekt Hälsninggårdsskolan" med drama/teater/konst/kulturarv/trädgård och hållbar utveckling. Inköp av kulturpedagoger, teaterföreställningar och annan programverksamhet sker kontinuerligt. Ambitionen är att över tid erbjuda olika konstformer och nå samtliga elever från förskolan till åk 9. Förskolan, grundsärskolan och riktade kultursatsningar kommer fortsättningsvis att prioriteras under 2014-2015.
- Kultur- och ungdomsförvaltningen skjuter årligen till en halvtids kulturpedagogtjänst gratis till Skolförvaltningen till en *basverksamhet* för kultur i skolan (ca 300 h direkt mot barn/år). Erbjudandet till skolan alterneras mellan Kultur- och Ungdomsförvaltningens dramapedagog, konstpedagog, världsarvspedagog och konstgrafiker. Förskolan prioriteras då dessa inte har berörs av Skapande skola. Målsättningen med erbjudandet är det av kommunalfullmäktige antagna fritidspolitiska programmet (2008), dvs. att skolan i Falu Kommun ska ha tydliga kulturgarantier för kulturupplevelser och kulturpedagogisk verksamhet för alla barn, samt fortbildning inom kulturområdet. Inriktning på den kulturpedagogiska verksamheten sker i dialog mellan arbetsgruppen och Skolförvaltningen, med en ambition att över tid erbjuda kulturpedagogisk verksamhet kring olika konstformer och nå samtliga elever från förskolan till ÅK 9. Som exempel kan nämnas gratis kulturpedagogiska möten i förskolan och i grundsärskolan, förstärkning i form av gratis kulturpedagoger till olika Skapande skola projekt, samt riktade kulturprojekt till olika skolor i Falu Kommun.
- Dans och Musikskolan i Falu Kommun, som tidigare legat under Skolförvaltningen men fr.o.m. 2014.01.01 under Kultur- och ungdomsförvaltningen, erbjuder elever i årskurs 2 utan kostnad en s.k. *kompanjonlärare* i dans eller musikkompanjonlärarskap till en omfattning av en heltidstjänst/läsår. Definitionen av en kompanjonlärare i Falu Kommun är en halvtidstjänst danslärare och en halvtidstjänst musiklehrare, som erbjuds ÅK 2 i syfte att stimulera elevernas vilja att uttrycka sig med dans och musik, samt att ge kompetensutveckling till ordinarie lärare i skolan, vilka alltid medverkar på lektionerna. Obs, denna verksamhet har inget att göra med skolans grundläggande/ordinarie uppdrag i musik.
- Skolförvaltningen i Falu Kommun har en fast anställd tillväxtsamordnare som arbetar mot elever i hela grundskolan, med ett uppdrag att skapa gemensamma mötesplatser/arenor för skolan i Falu Kommun och kulturlivets parter, samt verka för kreativitet och entreprenörskap. Skolförvaltningen har även kompetenser inom teknik, film, ljud, kulturarv m.m. i form av lärare på Teknikverkstan och Naturskolan. Ett par av dessa medverkar gratis i olika Skapande skola projekt, för att resursmässigt stärka upp vissa verksamheter.
- Varje skola i Falu Kommun har en summa pengar och möjlighet till inköp av olika kulturverksamheter, som ett verktyg för lärande och som ett led i skolans utbildningspolitiska uppdrag.

- Kultur- och ungdomsförvaltningen Falu Kommun har 2.5 fast anställda kulturpedagoger (dramapedagog, konstpedagog och världsarvspedagog) och en fast anställd konstgrafiker, vilka i huvudsak arbetar mot målgruppen 0 – 16 år. Kulturpedagogerna och konstgrafikern erbjuder kulturpedagogisk verksamhet till rabatterade priser inom sina olika områden, från förskolan till årskurs 9 (inkl. särskolan). Detta erbjudande gäller alltså efter Skolförvaltningen har ”förbrukat” sina 300 gratistimmar/år.
- Biblioteket (Kultur- och ungdomsförvaltningen) har flera verksamheter riktade mot skolan gratis. Bokbussen besöker skolor och förskolor, ”bokprat” erbjuds alla stadier, likaså skickas bokdepositioner. Visningar av huvudbiblioteket genomförs för samtliga sexåringar i Falu Kommun. Alla biblioteksfilialer tar emot de klasser som vill komma på guidade visningar av biblioteket. Skolförvaltningen köper även skolbibliotekstjänster av stadsbiblioteket. I dessa tjänster ingår bl a att serva skolan med författarbesök, klassuppsättningar av böcker samt annan läsfrämjande verksamhet. Tre integrerade folk- och skolbibliotek finns i kommunen.
- Många länsinstitutioner finns i Falun: Dalateatern, Dalarnas Museum, Musik i Dalarna, Film i Dalarna, samt länskonsulenter inom olika konstnärliga inriktningar. Flera av institutionerna har förutom professionellt anställda kulturarbetare, vilka eleverna i Falu Kommun har möjlighet att möta inom deras respektive professioner, även anställda kulturpedagoger och guider som till rabatterade priser erbjuder skolan olika verksamheter. Länsinstitutionerna är också resurs i form av kostnadsfria kompetens- och fortbildningsinsatser till en viss nivå till skolans pedagoger.

Handlingsplan för hur Falu Kommun arbetar för att långsiktigt stärka kulturens roll i lärandet.

- Ett prioriterat utvecklingsområde med Skapande skolan under 2014-15 är att tydliggöra kopplingen till läro- och kursplaner i samtliga planerade kulturverksamheter. Vi avser därför att intensifiera arbetet med att integrera kultur och konstnärliga uttryck i relation till skolans styrdokument. Vi planerar att under VT 2014 ha en föreläsningsserie för Falu Kommuns pedagoger om estetiska lärandeprocesser. Först ut är Ulla Viklund, därefter ett antal konstnärer och kulturpedagoger med både lokala och nationella perspektiv. Hela satsningen bekostas med kommunala medel. De referensgrupper som finns idag kring Falu Kommuns kultursatsningar ska i framtiden ha en ökad representation från skolans rektorer och lärare.
- OBS nytt fr.o.m. 2014: gratis fortbildningskurs från Kultur- och ungdomsförvaltningen till Skolförvaltningens pedagoger i konst/bild och drama/teater.
- Skapande skola är ett prioriterat område i grund- och i grundsärskolan och därmed obligatoriskt för samtliga elever i Falu Kommun. Ett kontinuerligt arbete ska ske för att utveckla arbetet med kultur i skolan och Skapande skola.
- Vi avser att intensifiera arbetet med elevmedverkan och elevinflytande i alla frågor som rör skolan. Eleverna är både kulturutövare och kulturkonsumenter. En central aspekt är eleverna i varje Skapande skola projekt ska uppleva relevans och delaktighet. Viktigt är att rektorer, lärare och elever i god tid har information om aktiviteterna, samt att projekten är integrerade i skolans övriga arbete.
- Arbetsgruppen och andra inblandade kring kultur i skolan och Skapande skola projekt ska träffas regelbundet för att säkerställa att planerade aktiviteter har bred verkningsgrad. Likaså ska samverkan och dialog med skolans ledningsgrupp, rektorer och pedagoger "kvalitetssäkras": frågor om *när, var, hur och varför* ska prioriteras och alltid ges utrymme att besvara/förklara.
- Kulturombuden som finns på varje skola i Falu Kommun ska träffas ca två gånger per termin för att diskutera kultur i skolan, Skapande skola och hur man långsiktigt kan arbeta med kultur och eget skapande i undervisningen som ett verktyg för lärande och målluppfyllelse. Representanter från kulturlivets parter ska alltid bjudas in till kulturombudsträffarna (t.ex. länsinstitutioner och andra aktörer). Representanter för forskning om kultur och estetiska lärandeprocesser ska efter behov och resurser bjudas in till kulturombudsträffarna. Kulturombuden ska fortlöpande få ta del av forskning och praktiskt arbete kring estetiska lärandeprocesser.
- Vi vill främja ett utökat samarbete med kulturlivets parter så att dessa ges möjlighet att påverka och involveras i metodutvecklingen av pedagogiken i skolan.
- Vi fortsätter att arbeta för att skapa mötesplatser mellan skolan och kulturlivets parter. Vi har haft en stor träff/år med representation från hela skolan och de kulturaktörer som arbetar med Skapande skola, samt med någon sakkunnig från forskning kring estetiska lärandeprocesser. Vi avser att under 2014 skapa fler sådana mötesplatser, med syfte att diskutera hur kultur och skapande verksamhet kan integreras i undervisningen.

Handlingsplan för hur Falu Kommun avser att stärka samverkansformerna med kulturlivets parter

- Vi strävar efter att kontinuerligt utveckla samarbetet mellan skolan och kulturlivets parter (länsinstitutioner, centrumbildningar, fria aktörer m.fl.), i syfte att öka kunskapen om varandras uppdrag och kompetens. Kontakterna som har upparbetats mellan skolan och kulturlivets parter sedan 2011 är idag en plattform för fortsatt samverkan och vidareutveckling. Skapande skola innebär i sig ett nytt sätt att tänka för bägge parter.
- Vår avsikt med Skapande skola 2014-15 är att delvis samverka med nya aktörer och verksamheter med syftet att bl.a. erbjuda skolans pedagoger och elever nya arenor och konstformer, samt vägar till inspiration, lärande och måluppfyllelse.
- Vi kommer att följa upp de två träffar vi har haft under 2013-14 med skolan och kulturlivetsparter, genom att skapa ytterligare mötesplatser där kulturlivet och dess aktörer har möjlighet att presentera sina arenor och kompetenser. Kulturlivet ska även bjudas in till de fortbildningssatsningar som vi under VT 2014 erbjuder skolans pedagoger.
- Genom ett fortsatt tydliggörande att kultur ligger inom ramen för skolans utbildningspolitiska uppdrag som bidrar till ökad måluppfyllelse, stärks på lång sikt samverkansformerna med kulturlivets parter.
- Fler kontinuerliga fysiska möten med kulturlivets parter framstår som oerhört väsentliga för att integrera kultur, skapande och estetiska lärandeprocesser i skolan och för att på lång sikt stärka samverkansformerna med kulturlivet. Dessa möten kan med fördel ske i både skolan på de arenor som kulturlivet verkar på. De kulturaktörer som idag arbetar inom skolan har ett viktigt arbete och ska på alla sätt stödjas i sin verksamhet.
- Genom att arbeta för att knyta ytterligare kontakter med kulturlivets parter och låta dessa träffa skolans rektorer, lärare, kulturombud och elever.
- Genom att utveckla samarbetet där kulturlivets parter är en aktiv del av handlingsplan för kultur i skolan i Falu Kommun.

Redovisning av hur skolans/skolornas elever har getts tillfälle att medverka i arbetet

- Varje skola i Falu Kommun har ett kulturombud som bl.a. ska tillvarata elevers intressen om kultur i skolan. Kulturombuden har under 2013 sammanställt eleverna åsikter och intressen om kultur i skolan och förslag på Skapande skola aktiviteter för läsåret 2014-2015. Forumet är skolornas elev- och klassråd. Några skolor/klasser har haft så kallade kulturråd. Ansvarig för Skapande skola i Falu Kommun har under 2013 besökt samtliga mellan- och högstadieskolor för att diskutera kultur- och Skapande skola med eleverna, samt för att få en uppfattning om hur Skapande skola projekten fungerar. Centralt är att eleverna i god tid bör ha kunskap om när och varför aktiviteterna sker. Elevförslagen har i mångt och mycket, i dialog med lärare och rektorer, legat till grund för Falu Kommuns ansökan.
- Kulturombuden har på kulturombudsträffar fortlöpande stärkts i rollen som samtalspartner med elever om kultur i skolan – som en dialog i den dagliga verksamheten eller på så kallade kulturråd – på olika nivåer beroende av elevernas ålder och mognad. Elevmedverkan tas upp som en separat punkt på varje träff.
- Utvärderingar av tidigare Skapande skola satsningar har också givit en bra uppfattning om elevers tankar kring kultur i skolan.
- Elevernas önskemål återfinns i stort i de planerade aktiviteter som söks bidrag till från Kulturrådet/Skapande skola 2014-2015. Innan ansökan till Kulturrådet skickades in gick den på remiss till kulturombuden och därmed till elever och lärare på skolorna, vilka har samtyckt till handlingsplan och till de planerade aktiviteterna.

Planering av hur insatserna kommer att uppföljas och utvärderas

- Falu Kommun finansierar all samordning, utvärdering och redovisning av Skapande skola, med åtföljande administrativa kostnader. Nytt fr.o.m. 2014 är att Falu Kommun har ändrat funktionsbeskrivningen i f.d. arbetsledartjänsten på Gruvbäcken Kulturcentrum (ett barnkulturcentrum), med ett nu tydligare uppdrag att administrera, följa upp och utvärdera Skapande skola.
- Fortlöpande uppföljning och utvärdering av Skapande skola utifrån mål för verksamheten, kommer att genomföras av arbetsgruppen från Skolförvaltningen och Kultur- och ungdomsförvaltningen tillsammans med ledningen för skolan i Falu Kommun.
- För att säkerställa redovisning av medel från Skapande skola, i relation till befintliga kulturverksamheter och andra medel som skolan lägger på kulturaktiviteter, har vi skapat ett separat konto för redovisning av Skapande skola.

Jämställdhet och demokrati i Skapande skola i Falu Kommun

Vår ambition med kultur i skolan och Skapande skola är att nå alla barn, flickor som pojkar i skolan i Falu Kommun. Skollagens skrivningar om jämställdhet samt läroplanens skrivningar om att motverka traditionella könsroller och könsmönster gäller alla involverade inom projektet, på samma sätt som det gäller under all övrig skoltid. Skolan i Falu Kommun har en fast anställd genuspedagog vars arbetsuppgift är att utbilda och handleda pedagoger inom skolan. Denna person deltar vid möten med både kulturlivets – och skolans parter. Genuspedagogen är inläst på handlingsplanen och har bidragit med kopplingar utifrån sin profession och kunskap. Kulturlivets parter kommer att bli vidare informerade om möjligheter med ett genusperspektiv på inplanerade aktiviteter. Genuspedagogen ingår även i projektets referensgrupp. Vår strävan är även att ha en jämn fördelning mellan kvinnor och män bland kulturarbetare och kulturpedagoger. De förslag till projektinriktningar vi föreslår i vår handlingsplan ger goda möjligheter att problematisera kön och identitet.

Organisation av handlingsplan och Skapande skola i Falu Kommun

- *Arbetsgruppen* består av representanter från Skolförvaltningen och Kultur- och ungdomsförvaltningen. Olika representanter från arbetsgruppen ansvarar tillsammans med kulturombuden för samordning, administration och organisation av de föreslagna projektinriktningarna för respektive årskurs i Falu Kommuns Skapande skola satsning. Kultur- och ungdomsförvaltningen skjuter tillsammans med Skolförvaltningen därtill resurser i form av tjänster till administration och redovisning av Skapande skola. Arbetsgruppen ansvarar för inplanerade möten mellan skolan i Falu Kommun och kulturlivets parter.
- *Kulturombudsgruppen* består av samtliga kulturombud inom grundskolan i Falu Kommun. Varje skola har ett kulturombud. Kulturombudsgruppen träffas regelbundet inom grundskolan tillsammans med kulturlivets parter för att diskutera kultur i skolan. Kulturombudens uppgift är bl.a. att tillvarata elevers tankar, idéer och intressen om kultur i skolan i Falu Kommun.
- *Olika kulturreferensgrupper* som regelbundet möts, med representanter från olika kulturyrtingar och kulturombud. Referensgrupperna möts ett par gånger/år inför genomförandet och utvärderingen av de inplanerade aktiviteterna inom ramen för Skapande skola. Tex. finns en kulturarvsgrupp, en konstgrupp och en grupp kring barn- och ungdomsteater.
- *Rektorsgruppen* består av samtliga rektorer inom grundskolan i Falu Kommun. Rektorsgruppen är vid ett flertal tillfällen informerade om handlingsplanen och Skapande skola
- *Ledningsgruppen* består av ledningen för grundskolan i Falu Kommun. Ledningsgruppen har tagit till sig handlingsplanen och har för avsikt att under 2014-15 stödja arbetet med att integrera kulturella och konstnärliga uttryck i skolan i Falu Kommun i relation till kurs- och läroplaner.